

Tájékozott, jól dolgozó diákok

Három napon át Szeged és Csongrád megye középiskoláinak, szakmunkástanulóinak mozgalmi munkáját, politikai felkészültségét vizsgálták — az MSZMP KB ifjúságpolitikai állásfoglalásának, illetve a KISZ-szervezetek munkájának tükrében.

A KISZ KB középiskolai és szakmunkástanuló osztálya által kezdeményezett és vezetett vizsgálat eredményeit tegnap, szerdán délelőtt Szegeden, az Ifjúsági Házban értékelték. Borbély Gábor, a KISZ KB osztályvezetője összefoglalójában elmondta, hogy általában kedvező képet nyertek a megfigyelt iskolákban folyó ifjúsági munkáról, a diákok tájékozottságáról. Mint a vizsgálat vezetője — elsősorban a KISZ KB középiskolai és szakmunkástanuló osztályának munkatársai — megállapították, a Csongrád megyei és a szegedi iskolák KISZ-vezetői ismerik az ifjúságpolitikai állásfoglalást, s kellőképpen tanulmányozták a közelgő X. pártkongresszus irányelveit is. Több szegedi intézményben — így a Tisza-parti Gimnáziumban — külön diákaktívákon beszéltek meg az aktuális kérdéseket. A szegedi közgazdasági szak-középiskolában ugyancsak az ismeretek bővítését szolgálja a továbbtanulók vitaköre, amelynek foglalkozásain rendszeresen szerepelnek politikai témák.

Az új KISZ-tagok felvételében, az új alapszervezetek megalakításában ugyancsak élen jár néhány szegedi iskola. Így többek között az erdészeti technikum mutat példát azoknak az intézményeknek, ahol a kelletténél hosszabb ideig várnak az elsőők felvételével.

A fizikai dolgozók gyermekeinek segítése szintén kedvező képet mutat. Különösen a József Attila Tudományegyetem hallgatói tesznek sokat a hátrányos helyzetű és továbbtanulásra jelentkező Csongrád megyei, illetve szegedi diákok patronálásért.

Általában: főképp Szegeden rendszeres és következetes az iskolai KISZ-munka irányítása, segítése.

Az eredmények nyugtáza mellett néhány gondot is megemlíttet Borbély Gábor.

Így többek között arról szolt, hogy egyes iskolákban még mindig a nagyobb eseményekhez, évfordulókhoz kapcsolódik a fiatalok politikai tevékenysége, s bizonyos középiskolákban, szakmunkásképző intézetekben csak a pártösszekötő tanár tevékenysége képviseli a pártirányítást.

Az összefoglalót hasznos vita követte, amely Szógi Bélának, a KISZ KB tagjának, a KISZ Csongrád megyei bizottsága első titkárának zárszavával ért véget.

A háromnapos vizsgálat — amelynek tapasztalatait hosszabban és alaposabban fogják majd elemezni — lényegében kedvező képet vázolt fel Csongrád megye és Szeged középiskoláinak, illetve szakmunkásképző intézeteinek KISZ-munkájáról, az ifjúsági vezetők, KISZ-tagok tájékozottságáról, tevékenységéről. A vizsgálat végzőinek az volt a benyomása, hogy több vonatkozásban alaposabb és hatékonyabb az ifjúsági szövetség munkája a megyében, illetve városunkban, mint az ország más vidékein.

Az Akadémia és a MÉM szerződése

Tudományos együttműködési megállapodást kötött a Magyar Tudományos Akadémia és a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium. A szerződést tegnap délután az MTA tudósklubjában az Akadémia képviselőjében Erdey-Grúz Tibor elnök és Erdei Ferenc főtitkár, a minisztérium részéről pedig Dimény Imre miniszter írta alá.

A megállapodás értelmében a jövőben az Akadémia és a minisztérium közös kutatási programot dolgoz ki, elsősorban az élelmiszer-, a fagazdaság, a földmérés és a térképészeti tudományok területén. A szerződés pontosan meghatározza az együttes feladatokat, a többi között a két intézmény tudományos kutatásainak összehangolását, valamint a tudományos kutatók képzését, illetve továbbképzését. Ez a megállapodás továbbfejleszti az Akadémia és a MÉM közötti hagyományos kapcsolatot, hiszen már eddig is sok olyan tudományos eredmény született, amelynek alapja a két intézmény és kutatóintézetek együttműködése volt.

Kongresszustól kongresszusig

A dolgozó parasztság életviszonyainak változásairól, fejlődéséről, a termelőszövetkezeti tulajdon erősödéséről szóló ké-

„Arra törekszünk, hogy végső fokon megszűnjön a különbség a munkásszítály és a szövetkezeti parasztság életszívonala között. A következő években jelentékeny lépéseket teszünk azért, hogy a parasztság életszívnálát és ellátottságát tovább közeleítsük a munkásszítályhoz.”

(Az MSZMP IX. kongresszusának határozatából.)

A falusi élet változásai, a termelőszövetkezeti földtulajdon kialakítása

● Milyen mértékben sikerült megvalósítani a IX. pártkongresszusnak a dolgozó parasztság életszívnálátára vonatkozó határozatát Csongrád megyében?

— Mint ismeretes, a mezőgazdasági szocialista átszervezés — az alacsony termelési színvonal, az értékesítési árak mesterséges lezserítése és a magas adóterhek következtében — a parasztság jövedelmi viszonyait az átlagos munkabér színvonalhoz képest nagyon elmaradtak. Az átszervezés után a mezőgazdaság fellendülésével e téren is kedvező fordulat vette kezdetét, azonban a II. ötéves terv időszakában még számtalan nehézség — a gazdálkodás alacsony színvonal, a bizonytalan részesedés, a rendszeres fizetés — akadályozta az elmaradás és az abból keletkező ellentmondás felszámolását.

— A Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusán az elmaradás megszüntetése érdekében — a mezőgazdaság egyidejű fejlesztése mellett — a paraszti jövedelmek nagyobb ütemű növelését határozta el. Ezek megvalósulását döntően a gazdaságirányítás új rendszere, valamint az ennek kapcsán megjelenő ár- és bérintézkedések, továbbá a parasztság életében eddig ismeretlen új, nagyjelentőségű szociálpolitikai határozatok biztosították. Az intézkedések hatására javult a parasztság munkaképe, a termelőszövetkezetekhez való ragaszkodása, melyet többek között az is bizonyít, hogy a dolgozó tagok által teljesített munkanapok száma az 1966. évi 178-ról 1969-ben 227-re emelkedett. A nyugdíj és a társadalombiztosítás bevezetésének, a munkadíj 80 százaléka évközi garantálásának, a munkadíjazás új rendszere széleskörű alkalmazásának, valamint a munkakörülmények javulásának hatására megszűnt a mezőgazdaságból való nagyfokú elvándorlás és ma már a fiatalabb korosztályból is mind többen lépnek tagsági viszonyba a termelőszövetkezetekkel. (A termelőszövetkezetekbe évente felvett negy-ötezer tag kétharmada 40 évesnél fiatalabb.)

— A bekövetkezett változás pozitívan hatott a termelőszövetkezeti tagok élet-színvonalára, jövedelemviszonyára is. A dolgozó tagok és alkalmazottak száma

1966-hoz viszonyítva alig változott, ugyanakkor a folyósított összes munkadíj 1969-ben 293 millió forinttal haladta meg a bázis évet. Ennek megfelelően a dolgozó taglétszámra vetített közösből származó részesedés 1966-ban 13 700 Ft, 1969-ben pedig már több mint 20 ezer forint volt megyei átlagban. A tagok egy munkanapra jutó részesedése ez idő alatt 77 Ft-ról 94 Ft-ra emelkedett.

— Összegezve megállapítható, hogy a parasztság közvetlen jövedelmei ma már többnyire elérik — a legjobb feltételek között gazdálkodó szövetkezeteknél kedvező időjárás esetén némileg túl is haladják — a népgazdaság más ágazataiban dolgozók jövedelmét. A közös gazdaságok megszilárdulásával párhuzamosan a termelőszövetkezeti tagok élet- és munkakörülményei is közelebb kerültek a népgazdasági ágakban dolgozókéhoz, bár e téren — érthetően — még igen nagy a lemaradás.

● Véleménye szerint mi az igazság abból, hogy a parasztságnak egy viszonylag magas jövedelmi színvonalat elért rétege alakult ki, különösen egy-két területen, néhány speciális ágazatban?

— A termelőszövetkezetek a megalakulás idején adott természetű és közgazdasági környezetben kezdtek meg működésüket, így alapvető differenciáltság a szövetkezetek között kezdettől fogva létezik. Azóta a jobb feltételek közt gazdálkodó üzemek természetesen gyorsabban is fejlődtek. A jövedelmek közötti különbség, melyet a legrosszabb és a legjobb minőségű földek gazdálkodó termelőszövetkezetek csoportjaiban a területi egyenlőségű jutó termelési értékek között még alig kétszeres, 1968-ban már négyszeres, 1969-ben pedig már ötszörös volt a különbség. Természetesen ha nem is ennek megfelelően, de jelentősen differenciálódtak a személyi jövedelmek is annak ellenére, hogy a gyenge termőhelyi adottságú szövetkezetek jelentős állami támogatásban részesülnek.

— A differenciáltság az üzemek között jelenleg is fennáll, sőt továbbra is fennmarad, azonban a szabályozók módosítása, az 1971-től érvénybe lépő új pénzügyi és adórendszer várhatóan csökkentheti azt, és bizonyos ellentmondásokat meg is szüntet.

— Nagybobb jövedelmet ma munkával azok a szövetkezeti családok érnek el, ahol több munkaképes családtag van és olyan munkakörben dolgoznak (állattenyésztés), ahol foglalkoztatásuk egész évben biztosított. Ugyanakkor látni kell azt is, hogy a mezőgazdasági munkák idényszerűsége miatt a teljes tagság egész évi folyamatos foglalkoztatása nem lehetséges.

— Helyenként föl kiegészíti a közösből származó jövedelmet a háztáji gazdaság is. Ahol felismerték ennek jelentőségét, és a közös gazdaság vezetésére megfelelő támogatást a szövetkezetek ajtáit, ott a háztáji gazdaságból szintén szép jövedelmet realizálhat a tsz-tag,

ami természetesen sok plusz munkával jár.

— Végül szólni kell arról, hogy egyes helyeken a különböző segéd- és melléküzemági tevékenység átmenetileg lehetőséget adott kiugró jövedelmek elérésére, illetve haszonzerzésre is. E tevékenységek szervezésében — kis számban bár — de részt vettek olyan személyek is, akik elsősorban csak a saját jövedelmük növelésével, a mindennapi való pénzszerzéssel foglalkoztak, nem kis kárt okozva ezzel a szövetkezetnek és magának a szövetkezeti mozgalomnak is. A közelmúltban megjelent rendelkezések, valamint maguk a szövetkezeti tagok és a szövetkezetek vezetői, felismerve a helyzet tarthatatlanságát és veszélyes voltát, hathatós intézkedéseket hoztak, amelyek ezen a területen is a személyes jövedelmek nagyságát a társadalmilag is elismert keretek közé szorították.

● Miként halad a termelőszövetkezeti földtulajdon kialakítása?

— Az MSZMP IX. kongresszusának a mezőgazdaságot érintő egyik legnagyobb jelentőségű határozata a termelőszövetkezeti földtulajdon létrehozása, a földtulajdon és a földhasználat egységének megteremtése, a termelőszövetkezetek földtulajdon jogának elismerése volt. A határozat, valamint az ezen alapuló 1967. évi IV. törvény végrehajtása az utóbbi két évben a megyei párt, tanácsi és egyéb társadalmi szervek, valamint a földhivatali szakapparátus egyik fontos feladata volt. A termelőszövetkezeti földtulajdon kialakításának egyik útja a kívülálló tulajdonosok földjeinek megvásárlása, amely 1969-ben befejeződött. Összesen 51 ezer 773 tulajdonos, 91 783 kh földje került megváltásra, 107,5 millió forint megváltási ár ellenében. Ezzel a termelőszövetkezetek használatában lévő földterület 19,6 százaléka termelőszövetkezeti tulajdonba került.

— A kívülálló ingatlanainak megváltásán túl térítés nélkül termelőszövetkezeti tulajdonba kerültek a megszűnt szervezetek legteljesebb bizottságok tulajdonában és a termelőszövetkezetek használatában lévő ingatlanok, vagyontárgyak, összesen 20 500 kh földterület, valamint 69 állami épület.

— A termelőszövetkezeti földtulajdon létrehozásának másik útja az állami tartálföldek termelőszövetkezeti tulajdonba adása. Napjainkig a termelőszövetkezetek használatában lévő 99 ezer kh állami tartálföldből 47 termelőszövetkezet részére 36 881 kh földterület tulajdonba adása történt meg.

— A fentiekben kívül elhalálozások, termelőszövetkezetből való kilépések és kizárások következtében 1969. január 1. és 1970. szeptember 1. között 5918 személy 6382 kh ingatlana került termelőszövetkezeti tulajdonba.

— A fentiekben megállapítható, hogy a földtörvény végrehajtása a megyében főútemben halad, ennek megfelelően a termelőszövetkezeti földtulajdon fokozatosan és folyamatosan alakul ki. Jelenleg 155 526 kh vagyis a termelőszövetkezetek használatában lévő ingatlanok 33,5 százaléka termelőszövetkezeti földtulajdonképes.

Segít az öntöde

Érdekes levelet kaptunk Sánta Gyulától, a Mechanikai Művek kereskedelmi igazgatójától. A Mechanikai Művek, amely az ország egyik legnagyobb olajkályha-készítő cége, nyilvánosan mond köszönetet a szegedi vasöntödének, s annak vezetőjének, azért, mert a szegedi üzem példás segítségnyújtott a budapesti testvérvállalatnak.

Mint a levélből kiderül, a Mechanikai Művek az idén a tavalyinál százezerrel több olajkályhát kíván gyártani. A zavartalan termelést eddig az akadályozta, hogy a jelentős túlteljesítéshez szükséges öntöttvas alkatrészek nem álltak rendelkezésre. A Mechanikai Művek ezért fordult kérrrel a szegedi öntödéhez, kérve, hogy a megemelt megrendelést gyorsan, jó minőségben teljesítsék Szegeden.

A kérést szokatlanul gyors intézkedések követték; nem hosszadalmas alkudozás, levélváltás. Idézve a levélből:

— „A megbeszélés során a Vidia Nagykereskedelmi Vállalat közreműködésével a szegedi vasöntöde elvállalta az öntöttvas alkatrészeket olyan ütemben szállítja, hogy a Mechanikai Művek akadályoztatás nélkül elegendő tehet a megrendeléseknek. Az öntöde ezen túl azt is elvállalta, hogy a negyedik negyedéves szállítási kötelezettségét december 5-ig teljesíti — így ezekből az alkatrészekből készült olajkályhák még az idén forgalomba kerülhetnek. A Mechanikai Művek képviselői e segítőkészségért mind az öntödei vállalat, mind a Vidia Nagykereskedelmi Vállalat vezetőinek és dolgozóinak köszönetét fejezik ki.”

Néma előzés?

Nikolényi Árpád (Rigó utca 25/b), olvasónk új kocsit tulajdonos. Ebben a minőségében szinte kivétel nélkül azt tapasztalja, hogy az előző járművek nem használják kurtjukat, pedig a KRESZ előírja. A tanfolyamon is megkövetelik a hallgatóktól. Azt kérdezi, hogy vajon megengedett-e mégis a néma előzés?

Kérdésére Vilim András

rendőr őrnagytól azt az egyértelmű választ kaptuk, hogy a hangjelzés előzéskor a KRESZ előírásai szerint kötelező. Elmulasztása szabálytalanság. Tehát olvasónk ezután is nyugodtan használhatja a kurtját, nem kell attól félnie, hogy „köznevetés tárgyává” válik. Legfeljebb csak a szabálytalankodók szemében. A kurtját anélkül is inkább használni kell az előírásoknak megfelelően,

mert az előzések közben bekövetkező baleseteknél súlyosan esik latba a hangjelzés elmulasztása.

Kocsma vagy fűszerbolt?

Azt hiszem, fontos szerepe van a fűszerboltok cégének, mert gyakrabban kell elosztatnia a jámbor vásárlóknak ebredt kétséget. Már-mint azt: kocsmaiban vagy fűszerüzletben jár-e?

Az előjelekből ugyanis aligha dönthető el egyértelműen a kérdés. A polchoz támaszkodó, békésen, vagy hangosan időgázló embereket lát, akik háborítatlanul csüngenek egy sörös-, boros-, vagy éppen mini-pálinkáspalack száján... Ők jól megértenek a többi vásárlótól. A fordítottja ennek aligha mondható el. Egy-két üveg sör után a kocsmazők hangulata „oldottabb” lesz, megszólítgatják a menyecskéket — egyzóval a fűszerboltban amolyan talponálló, sőt szörnyű körülményeket teremtenek.

Arról nem is beszélve, hogy az ivótársaságot törzsvendégnek járó előnyökhöz szolgáltatják ki. A hétköznapi vendők rovására.

Nem hiszem, hogy valamilyen tudatos elhatározással engedték volna meg a furcsa divatot. Azt sem hiszem, hogy a fűszerboltok vezetői — főként a körutak táján és azon kívül — ne tudnák az élelmiszerbolt mélységű árra való, hogy élelmiszerbolt árusításnak benne, s az italt is hazavigyék. Hát akkor miért tűrik el a kocsmazők jelenlétét, miért szolgáltatják ki „helyben” őket? S ha a boltvezetők megteszik miért engedik felettük?

M. I.

Járda — részletekben

Tapodó János (Radnóti Miklós utca 56.) az utca lakói nevében fordult szerkesztőségünkhöz. Mindenekelőtt arról az örömhírről számol be, hogy hamarosan új gyalogjárdát kapnak. Ugyanakkor nem érti azt, hogy az idén miért csak az utca egy részén építik meg a járdát, a másik részt jövőre hagyva. Vagy ha nincs rá több pénz, miért kell 210 centi széles járdát építeni? Hiszen ha keskenyebbre készítenék, talán az utca többi részére is futná.

Kérdésére László Iván, az I. kerületi tanács építési osztályának vezetője vála-

szolt. A járda építése 350 ezer forintba kerül, így egyelőre csak az utca egy részén készülhet el. A 210 centiméteres szélességre is szükség van. A járdaépítés szabályai szerint legalább 150—160 centi szélességet kell számítani ahhoz, hogy két gyalogos kényelmesen elférjen egymás mellett. A Radnóti utcában azonban három nyom szélességű (210 centiméter) járdára van szükség, mert a gyalogosforgalom néhány éven belül várhatóan sokkal nagyobb lesz. Annak pedig nem lenne sok értelme, hogy 5—6 év múlva újra kezdjék az építkezést.